

**Tetiana Fizer: Postoje vůči ženám a jejich společenským rolím na Ukrajině.
Praha 2022: FHS UK, 59 s.**

Práce Tetiany Fizer má za cíl sestavit a analyzovat postoje vůči ženám na Ukrajině na základě dat z velkých, často mezinárodních dotazníkových setření. Téma práce a shromážděná data jsou zajímavá, hlavně v českém kontextu. Oceňuji autorčinou práci se zahraniční literaturou a poměrně velkým množstvím dat. Práce nicméně trpí několika nedostatky, jež v další části posudku představím.

Teoretická část práce je rozsáhlá, bohužel se ale autorka příliš málo vztahuje k problému zkoumání postojů v sociologii. Většinu literatury věnované postojům nebo stereotypům uvádí z oblasti psychologického výzkumu. Kvůli tomu, že předmětem analýzy jsou sociologické výzkumy, chybí v práci literatura věnovaná tématu (třeba Allportova teorie). Sociologie, především ta kvantitativní má dlouhou tradici, a potažmo i metodologii, zkoumání postojů a stereotypů pomocí dotazníků. V práci chybí jakákoliv zmínka o tomto tématu.

Navíc, autorka věnuje nějakou část teoretické části práce konceptu stereotypu, ale nediskutuje vůbec koncept společenských rolí. Proč autorka nepracuje v teoretické části práce s pojmem, který zavádí přímo v názvu práce?

V metodologické a analytické části práce chybí také nějaký přehled analyzovaných výzkumů. Autorka nepřibližuje specifika každého z výzkumů, což je ale klíčové pro analýzu sekundárních dat. V práci bych uvítala také nějaký kritický přístup ke zkoumaným datům, jejich reflexi a možná omezení pro provedenou analýzu.

Dále, v analytické části práce autorka často spoléhá jen na vlastní posouzení a názory – třeba na stránce 25, kde posuzuje aktivitu skupiny Femen. Vlastní názory do výzkumné práce (většinou) nepatří. Rozumím, že je to téma, v rámci kterého je autorka zároveň insider i outsider, ale v textu tuto vlastní pozici nereflektuje a to je škoda.

V analytické části práce u závěrů z analyzovaných dat chybí odkazy na další literaturu a ukotvení práce v širším kontextu (třeba na str. 21).

Závěr práce je příliš krátký. V podstatě je to pouze jedna věta: *Výzkumy, použité pro tuto práci dokládají, že postoje a zejména hluboce ukotvené genderové stereotypy v patriarchální společnosti (jako na Ukrajině) negativně ovlivňují postavení ženy, omezují její svobodu volby a rozvoj* (str. 53). Ale tím dochází k určitému rozporu s tématem práce. Autorka píše o stereotypech, a nezmiňuje vůbec společenské role. Navíc zde dochází k zjednodušení. Výzkumy použité pro tuto práci dokládají, že na Ukrajině máme určitý druh postojů a stereotypů typických pro patriarchální společnosti, ale nezkoumají omezení svobody a rozvoj ukrajinských žen ani kauzalitu zmíněnou v závěrečné větě. Rozumím autorčině intenci, ale závěr by měl být formulován jinak, a také více než pouhou jednou větou.

Bakalářskou práci nicméně doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře nebo dobře, v návaznosti na průběh obhajoby.

Praha, 4. 2. 2022

Ludmila Maria Władyniak, M.A., Ph.D.